

Етапи формування вибіркової сукупності.

Вихідний принцип – неоднорідність обстежуваного контингенту.

Характеристики респондентів:

1) формалізовані (фіксуються у статистичних документах – стать, вік, освіта, фах, посада тощо);

2) ставлення до певних явищ, думки. Мета соціологічного дослідження – їх формалізація.

Питання анкети мають визначити, якою мірою відрізняються респонденти за тією чи іншою формалізованою характеристикою.

Мета – правильна побудова моделі вибіркової сукупності. Її структура має відповідати структурі ГС,

Інтерпретація – врахувати всі помилки, допущені під час її формування.

Якість визначається не відсутністю помилок (майже неможливо уникнути), а врахуванням їх впливу на кінцевий результат. Помилки: не мають перевищувати заданої величини та не мають бути присутніми невраховані помилки).

Допомога в уникненні помилок – застосування схеми переходу від об'єкта дослідження до визначення сукупності.

Перехід від об'єкта дослідження до одиниць спостереження.

Схема.

1. Об'єкт дослідження.
2. Генеральна сукупність.
3. Основа вибірки.
4. Одиниця відбору.
5. Одиниця спостереження.

1. Об'єкт дослідження – сукупність людей із певними властивостями, що цікавлять замовника. Це всі потенційні носії властивості, незалежно від того, чи попадають вони до ВС. Теоретично вся сукупність людей, яких дана проблема стосується. Результати дослідження екстраполюються саме на них. Часто – соціально-демографічні, соціально професійні, соціально-етнічні групи (або їх частина – пр. «діаспора») групи. Може визначатись соціальними ролями та соціальними включеннями: учасники, постраждалі, члени, глядачі тощо. Мета – точно встановити контингент (причому проблема саме реалізації попередньо не враховується).

Об'єкт – базова категорія теоретичного аналізу. Потребує операціоналізації

- 1 – звуження (але дані мають бути екстрапольовані на об'єкт в цілому);
- 2 – відповідність організаційним можливостям.

Деталізація – бесіда із замовниками. Можлива перевірка – формулювання назви, яка об'єднує проблему і об'єкт. Назва об'єкту не завжди фігурує у назві проекту дослідження, але завжди визначається у програмі.

2. Генеральна сукупність.

ГС – сукупність, на яку із визначеною мірою точності можна поширити результати дослідження.

Пошук – має бути співвіднесення між теоретичним об'єктом и реальними можливостями дослідження. Вимагає конкретизації характеристик об'єкта:

- 1) найважливіших;
- 2) ті, які можна зафіксувати.

Даний етап – часто супроводжується переформулюванням або відкиданням частини гіпотез (розуміється обмеженість дослідження).

Приклад. Перехід від об'єкта до ГС. Читачі газети: передплатники та ті, хто купує у вільному продажі. Як обрахувати? Тільки одна особа, чи всі члени родини? З якою періодичністю мають читати, щоб вважатись читачами. Мають читати: чи всю газету цілком, чи лише її частину. Завжди звуження: до сукупності людей, параметри яких піддаються формалізації. Приклад: передплатники – 1 особа з родини, та особа, яка купує щоразу.

На даному етапі – визначаються можливі джерела одержання інформації та шляхи доступу до неї.

Навіть у рамках однієї групи вимагається конкретизація – вся групи чи її певні контингенти.

Схема конкретизації ГС: регіональна локалізація, на яку поширюватимуться висновки + місце проживання (місто/село) – соціально-демографічна характеристика (наприклад – межі віку) – галузева специфіка (які категорії групи – якщо молодь: учнівська чи студентська, працююча/непрацююча).

Уточнюються джерела, які містять основні характеристики ГС (чисельність, розподіл за характеристиками) та шляхи їх одержання.

3. Основа вибірки – перелік всіх елементів ГС, з якого відбираються одиниці спостереження.

2 типи основи вибірки.

1. Список одиниць відбору з урахування адрес та основних характеристик (дуже рідко – доступність респондентів в Україні – 10-15%).

2. Повний перелік характеристик, на підставі яких можна визначити, чи підпадає суб'єкт під визначення ГС. Відмінність:

- велика кількість характеристик;
- зазначення одиниць, які мають бути виключені з ГС з певних причин.

Приклад: всі вибірці країни. Виключаємо: недієздатних, люди із вадами (які можуть перешкодити волевиявленню, ув'язнені (хоча формально не позбавлені права), занадто старі тощо.

Завдання: скласти повний перелік, за яким можна ідентифікувати суб'єкта.

Ідеальний варіант – повний перелік одиниць відбору.

Визначення характеристик-індикаторів основи вибірки: ті параметри об'єкта, які відповідно до гіпотез мають чинити вплив на досліджуване явище.

За відсутності гіпотез (приклад – пошукове дослідження) – використовується стандартний набір-мінімум характеристик-індикаторів.

Якщо одиниця відбору особи: стать, вік, освіта.

Якщо одиниця відбору родина: адреса та район проживання.

Якщо одиниця відбору місце роботи: список підприємств, що входять до ГС та тип підприємства.

4. Одиниця відбору – об'єкти, в межах яких проводиться подальший відбір.

Багатошаблева вибірка – коли інформація по ГС розсіяна та відсутні переліки одиниць або ГС дуже велика (понад 2000 одиниць). Схема: регіон – населений пункт – підприємств/адреса – одиниця спостереження. На останньому етапі одиниці відбору співпадають із одиницями спостереження.

5. Одиниця спостереження.

Конкретна людина, з якою працює соціолог.

Одношаблева вибірка – одиниці відбору та спостереження співпадають (відбір – із переліку. Можлива тоді, коли ГС невелика та компактно локалізована: мешканці району, співробітники підприємства). Найчастіше є люди, але можуть виступати родини чи колективи.

Задание: тема курсовой – объект исследование – ГС + источники получения информации о ней – основа выборки (единицы, которые должны быть исключены; определение характеристик-индикаторов) – единица отбора – единица наблюдения.

Інтернет-реклама у молодіжному онлайн-шопінгу України